Ministerie van Justitie en Veiligheid

Minister van Asiel en Migratie

Directoraat-Generaal Migratie
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20011
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Beslisnota bij beleidsreactie op het TSD-rapport Samen leren, samen leven

Datum
21 april 2026

Onze referentie
7520611

Bijlage(n)
0

1. Aanleiding

Toezicht Sociaal Domein (TSD) heeft op 24 maart het rapport *Samen leren, samen leven* aan u aangeboden. Op dezelfde dag is het rapport ook gepubliceerd op de website van TSD. Dit rapport gaat over onderwijs en participatie van amv.

2. Geadviseerd besluit

- Instemmen met de beleidsreactie op het TSD rapport, waarin stil wordt gestaan bij de geïdentificeerde knelpunten en de aanbevelingen die worden gedaan aan het ministerie van JenV en OCW.
- Akkoord gaan met het voorstel om de aanbevelingen die zijn gedaan richting medeoverheden te agenderen in de LRT.

Met het oog op de thematiek van het rapport is de beleidsreactie samen met OCW opgesteld en wordt de brief daarom ook medeondertekend door de Staatssecretaris van Onderwijs en Participatie.

3. Kernpunten

- TSD heeft een kwalitatief thematisch onderzoeksrapport aangeboden over onderwijs en participatie van amv. Centraal in het rapport staan eerdere onderzoeksuitkomsten uit drie gemeenten, namelijk Amersfoort, Goes en Smallingerland.
- De geïdentificeerde aandachtspunten op lokaal niveau weerspiegelen bredere knelpunten op het terrein van de opvang en begeleiding van kinderen, en specifiek amv. Om het gesprek tussen verschillende overheden hierover te bevorderen, doen wij het voorstel om het TSD rapport te agenderen op de LRT, om zorgen en ook aanbevelingen mee te geven aan, als ook op te halen bij medeoverheden en toe te lichten hoe het Rijk aan de slag gaat met aanbevelingen uit het rapport.
- Consistent met een aantal eerdere bevindingen is er zorg over de situatie van deze jongeren. Door de omstandigheden in de asielopvang en de personele schaarste en organisatorische complexiteit in sectoren als onderwijs en jeugdhulp, staat de ontwikkeling van jongeren onder druk.
- Op gemeentelijk niveau constateert TSD dat er vaak sprake is van onduidelijkheid over rollen en verantwoordelijkheden, dat de regie niet altijd eenduidig is belegd en dat gezamenlijke ambities onvoldoende expliciet zijn vastgelegd.
- Daarnaast identificeert TSD een aantal landelijke knelpunten.

Directoraat-Generaal Migratie
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
21 april 2026

Onze referentie
7520611

- Op het gebied van nieuwkomersonderwijs gaat TSD in op het gebrek aan aansluiting van onderwijs op de behoeften van amv en bovengemiddeld hoog verzuim. De wettelijke verankering van nieuwkomersonderwijs door OCW en het beter verbinden van onderwijs en asielopvang zijn oplossingsrichtingen waar momenteel aan gewerkt wordt.
- Het rapport staat ook uitgebreid stil bij de huidige opvangproblematiek en het aantal verhuisbewegingen van amv. Dit is een herkenbaar signaal waar grote zorgen over leven. In de beleidsreactie worden een aantal maatregelen genoemd die momenteel genomen worden om de druk op de opvang te verlagen, zoals stabiele financiering voor het COA en handhaven van de Spreidingswet.
- Het TSD rapport staat ook stil bij het thema criminaliteit en overlast. Dit staat niet op zichzelf maar hangt samen met onderliggende factoren zoals stress, schoolverzuim, gebrek aan perspectief en verveling. In de beleidsreactie wordt o.a. gerefereerd naar de voortgangsbrief aanpak overlast om een aantal lopende ontwikkelingen op dit gebied toe te lichten.
- Rond het thema jeugdhulp en cultuursensitieve zorg uit TSD zorgen over de beschikbaarheid en toegankelijkheid van passende zorg voor amv. Dit beeld wordt herkend. DGM is momenteel bezig met verschillende acties op dit onderwerp, waaronder het uitwerken van de motie Podt over het structureel inbedden van psychosociale ondersteuning en het verkennen van mogelijkheden om open residentiële jeugdzorg voor amv te organiseren.
- In de beleidsreactie worden ook ontwikkelingen toegelicht zoals het uitwerken van het kabinetsvoornemen om verlengde begeleiding van ex-amv van 18-21 te organiseren, en actuele initiatieven om jongerenparticipatie te organiseren.
- Tot slot gaan we in op de vier aanbevelingen die TSD doet aan JenV en OCW. De aanbevelingen aan OCW zien op ruimte voor maatwerk, onderwijsbehoeften en maatregelen tegen verzuim van amv, wat OCW mee zal nemen in de nieuwe wetgeving voor nieuwkomersonderwijs.
- JenV wordt verzocht om m.b.t. instroom van nieuwkomers richting gemeenten voor meer duidelijkheid en continuïteit te zorgen zodat gemeenten weten waar ze zich op kunnen instellen. Uitvoering van de Spreidingswet met haar 2-jaarscyclus en werken aan duurzame opvangplekken komt hierin tegemoet, waarbij wel wordt meegegeven dat er altijd sprake is van een bepaalde mate van onvoorspelbaarheid in het migratiedomein. Daarnaast wordt JenV gevraagd aandacht te besteden aan amv die 18 worden. Dit doen we door mogelijkheden uit te lopen m.b.t. verlengende begeleiding voor ex-amv en samen met COA te bezien hoe we verhuizingen van amv die 18 worden binnen de regio te houden.

4. Toelichting

4.1. Afstemming

De beleidsreactie is afgestemd met OCW, VWS, COA en ter info gedeeld met Nidos. Het departement van VWS heeft aangegeven mede-ondertekening niet nodig te achten, gelet op het feit dat het rapport aan de minister van A&M en staatssecretaris van OCW is aangeboden en met name ziet op de thema's opvang en onderwijs.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1. Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

Directoraat-Generaal Migratie
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
21 april 2026

Onze referentie
7520611